

Mahdollisuuksien Lappi

Matleena Aarikallio, KM, Pohjois-Suomen aluepäällikkö, Startup Refugees -verkosto
Sini Kestilä, TaM, projektipäällikkö, Vastuulliset palvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: matkailuala, työllisyys, osaaminen, maahanmuuttajat, viestintä

Lapin matkailualalla rekrytointi talven sesonkia varten käy nyt kuumimmillaan. Tämä näkyy muun muassa TE-palvelujen sivustolla, jossa on kymmenittäin rekrytointi-ilmoituksia eri työtehtäviin ympäri Lappia. Avoinna on paikkoja tarjoilijoille, kokeille, eräoppaille, siivoojille sekä muille osaaville ja motivoituneille tekijöille. Täytetäänkö kaikki paikat? Lapin matkailun menestys edellyttää osaavan työvoiman löytymistä ja sen saantia ei haluta pitää alan kasvun esteenä (Matkailutyö 2019). Lisäksi matkailualueet ovat kokonaisuuksia, joissa kaikki toimialat vaikuttavat toisiinsa. Peruspalveluja, kuten vähittäiskauppa, asuminen, liikkuminen ja terveydenhuolto, täytyy alueella olla alueen asukkaita sekä sesonkityöntekijöitä ja matkailijoita varten. Myös näihin palveluihin tarvitaan työntekijöitä.

Työvoimapulaan on lähdetty etsimään vastausta kansainvälisiltä työvoimamarkkinoilta ja myös valtakunnallisella tasolla Suomessa halutaan parantaa kansainvälisen osaajien työllisyysmahdollisuuksia. Uudessa työllisyyspaketissa maahanmuuttajien kotouttamiseen ja työllistämiseen aiotaan lisätä rahoitusta (Työ- ja elinkeinoministeriö 2019). Myös Lapin matkailuyritykset rekrytoivat yhä enemmän maahanmuuttajia avoimiin paikkoihin. Tähän he tarvitsevat kuitenkin rohkaisua ja opastusta.

Samalla kun Lapin matkailuala kärsii työvoimapulasta, on moni osaava ja työhaluinen maahanmuuttaja ilman työtä. Maahanmuuttaja -sana on käsitteenä moninainen ja monesti se käsitetään melko suppeaksi väestöryhmäksi. Väestöliiton (2019) määritelmän mukaan maahanmuuttajaksi kutsutaan henkilöä, joka muuttaa kotimaansa ulkopuolelle asumaan. Eli maahanmuuttaja voi olla kuka tahansa tänne Suomen rajojen ulkopuolelta tullut henkilö. Kansainvälisyydestä ja eri kulttuurien tuntemuksesta on myös hyötyä matkailualla

(Matkailutyö 2019), ja kulttuuriosaamista sekä kielitaitoa ulkomaalaisilta motivoituneilta osaajilta nimenomaan löytyy. Silti varsinkin pienille matkailuyrityksille voi olla iso kynnyks palkata suomen kieltä osaamaton tai suomea heikosti puhuva maahanmuuttaja. Todellisuudessa kielitaito näyttyy tavallisesti melko pienenä ongelmana sen jälkeen, kun yritys on uskaltanut ottaa ensimmäisen ulkomaalaisen työntekijänsä ja työyhteisö on tottunut monikieliseen työympäristöön. Kokemuksesta on havaittu, että ennakoasenteet saattavat joskus olla kielitaitoa suurempi este ulkomaalaistaustaisen työnhakijan rekrytoinnille.

Yhteistyöllä ratkaisuja

Kuva 1. Startup Refugees –verkosto tukee maahanmuuttajia työnhaussa. Kuva: Startup Refugees

Lapland of opportunity –hankkeessa (1.9.2019-31.8.2022) tavoitteena on edistää Lapin matkailun kehittymistä tuomalla maahanmuuttajien osaaminen ja ammattitaito yhdeksi ratkaisuksi alan työvoimapulaan. Hanketta toteutetaan yhteistyössä Lapin ammattikorkeakoulun, Lapin yliopiston ja Startup Refugees -verkoston kanssa. Hankkeen rahoittaja on Euroopan sosiaalirahasto.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on jalkauttaa Startup Refugees:n nopean työllistymisen malli Lappiin. Startup Refugees on Helsingissä perustettu valtakunnallinen vapaaehtoisverkosto, joka tukee maahanmuuttajien työllistymistä ja yrittäjyyttä. Alkusysäyksen verkostolle antoi television Docventures-ohjelmasta tuttu seikkailijakaksikko Riku Rantala ja Tunna Milonoff vuonna 2015, kun Suomeen tuli ennätysmäärä turvapaikanhakijoita. Verkosto on kasvanut, ja vuonna 2019 mukana on eri kokoisia yrityksiä, oppilaitoksia, viranomaistahoja ja kolmannen sektorin organisaatioita kaiken kaikkiaan jo yli 500. Neljän toimintavuotensa aikana verkosto on välittänyt maahanmuuttajille jo yli 720 työpaikkaa, tarjonnut noin 3500 maahanmuuttajalle mahdollisuuden koulutukseen ja tukenut eri tavoin 110 perusteilla olevaa yritystä (Kuva 1). Aiemmin pääpaino verkoston toiminnassa on ollut työllistää turvapaikanhakijoita ja muita pakolaistaustaisia maahanmuuttajia, mutta nykyisin tuki on tarkoitettu kaikille muualta Suomeen muuttaneille.

Verkosto on luonut yksinkertaisen nopean työ- ja yrittäjyysperäisen kotoutumisen mallin, jonka tavoitteena on, että maahanmuuttajien työllistyminen mahdollistetaan varhaisessa vaiheessa heidän itsensä, asuinympäristönsä ja yhteiskunnan hyväksi. Verkoston käytössä on [Match Made in Startup Refugees -sovellus](#), jossa maahanmuuttaja voi täyttää osaamisprofiilin. Näiden profiilien joukosta verkoston työllistämiskoordinaattorit yhdistävät sopivia työntekijöitä ja työnantajia.

Työntekijöiden lisäksi hankkeessa tuetaan ja rohkaistaan matkailuyrittäjiä muun muassa laatimalla ohjeistus auttamaan maahanmuuttajan työllistämiseksi. Maahanmuuttajien palkkaamiseen liittyy paljon ennakkoluuloja ja asenteita. Tämä voi myös olla yksi syy, miksi matkailuyritykset eivät uskalla palkata heitä. Hankkeessa halutaan näitä ennakkoluuloja karsia positiivisen viestinnän kautta. Viestimällä halutaan nostaa esille onnistuneita maahanmuuttajien työllistymistarinoita, jotka ovat esimerkkeinä muille.

Lähteet:

Matkailutyö 2019. <https://www.matkailutyö.fi/matkailualan-tyopaikat/>

Työ- ja elinkeinoministeriö, 2019. Työministeri: Työllisyyspaketti nopeuttaa työllistymistä ja lisää osallisuutta. https://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tyoministeri-tyollisyyspaketti-nopeuttaa-tyollistymista-ja-lisaa-osallisuutta

Väestöliitto 2019.

https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/maahanmuuttajat
/